

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

J. Fröberg. Stampy 32.

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

FRÅN

NÄÄS.

Tidning för pedagogisk slöjd och friluftsläk.

Fjortonde årgången. N:o 11 (163), Redaktör: OTTO SALOMON,
Nääs, Floöa Station.

(Tryckt 12/12) 1898.

Olika sidor.

I.

— Nej, se god dag på dig Petterson, men det tyckes nästan, som om du inte kände igen mig.

Skollärare Petterson sträckte tvekande fram sin hand och betraktade med ett spejande och något osäkert uttryck den, af hvilken han sålunda blifvit hälsad.

— Jo, det vill säga, ansiktet förefaller mig nog bekant, men jag kan, uppriktigt sagdt, inte få det att rätt passa in på något namn. Du får därför allt underlätta mitt minne, som nu på gamla dagar börjar att rätt betänkligt försvagas.

— Nå, så förfärligt lastgammal är du väl ändå inte. Det är knappt mer än tjugu år, sedan du gick ut från seminariet, samtidigt med att jag fick flyttning till andra klassen. Kan du verkligen inte se, hvem jag är?

— Å jo, nu ser jag. Det är ju Moje Lundgren. Nu känner jag igen dig på de klarblå ögonen och det kortstubbade håret, men nog ha mustascherna vuxit åtskilligt, sedan vi sist träffades, fast inte har du lagt så synnerligen mycket på hullet. Jag tror, du är lika rank i kroppen, som då jag lämnade gamla semis.

— Såsom skollärare i en fattig församling lefver man just inte under sådana förhållanden, att man har anledning genomgå någon gödkur. Men det vore syndigt att klaga. Jag har ju, Gud vare lof, tillräckligt för att kunna med sparsamhet slå mig fram med min familj. Jag har intresse för mitt kall och kan icke så sällan spåra goda resultat af min verksamhet bland barnen. Är det lycka att vara nöjd med sin lott, så är jag för visso lyckligare än mången med tjugu gånger så stora inkomster som mina. Nu tog jag gumman med mig hit till Norrköping, och här har jag funnit mig riktigt väl, har träffat på många kamrater och med dem upplifvat gamla minnen och har säkerligen fått en hel del att fundera på, genom hvad jag under dessa mötesdagar hört och sett. Det gör allt innerligt godt att ibland få komma ut och ruska skoldammet af sig.

— Visserligen har man ju både fått höra och se

åtskilligt af värde här under mötet, men nog tyckte jag för min del, att den där lekuppvisningen i middags, som man gjort ett så stort nummer af, ingalunda hörde hemma på ett allvarligt läraremöte.

— Nej, det kan jag då alls inte hålla med om. Jag tror alldeles motsatsen, nämligen att väl ordnade och väl utförda friluftsläkar äro af den största betydelse ur pedagogisk synpunkt.

— Det där är med all respekt sagdt inte annat än en sådan där fras som, då den en gång utkastas, alltid finner villiga eftersägare. Det är rent af ynkligt, huru lätt skollärare hoppa på dylika nyheter och stå färdiga att lassa på sina skuldror nya bördor, nya förpliktelser, ehuru vi sannerligen hafva tillräckligt mycket att sköta förut.

— Något så förfärligt nytt är väl ändå inte leken för barn. Mig förefaller tvärtom leken vara barnets måhända mest naturliga sysselsättning.

— Kanske, och det är väl just olyckan. Men skolan, hvars mål ju är att gifva sina lärjungar vissa kunskaper och att dugliggöra dem för lifvet, måste bekämpa den naturliga människan, icke falla undan för den. Lifvet är förvisso ingen lek utan det ramaste allvar. Illa göra därför vi lärare, om vi se bort härifrån och uppfostra barnen till lekare i stället för till arbetare.

— Detta skulle nog vara sant, om »lek» och arbete vore hvarandras alldeles oförenliga motsatser, men detta är långt ifrån fallet. En stor tänkare på uppfostringskonstens område, har kallat leken för barnets arbete, och jag tror icke att den fullvuxna människan skulle hvarken i det ena eller andra afseendet blifva lidande på, om hon betraktade arbetet som en lek, jag menar, utförde det med lätt och gladt sinne. Jag känner icke så få af de lärare och lärarinnor, som i dag deltog i uppvisningen, och jag vet, att de icke endast äro duktiga, då det gäller att leka utan äfven duktiga, då det gäller att arbeta.

— Möjligt, men dock föga troligt. De där herrarne, som löpa omkring och sparka till en boll, då de inte för omväxlings skull sparka till hvarandra, och de där i nationaldräkter utspökade dockorna, som springa på

kapp, hålla bra litet på sin lärarevärdighet. Sannerligen lämpa de sig mycket dåligt att fylla det höga och ansvarsfulla värfvet såsom folkuppfostrare . . .

— Min käre Petterson, ursäkta mig, men nu tar du allt mun bra full och utslungar påståenden, som du väl svårligen skulle kunna bevisa. Jag hoppas emellertid, att du icke säger upp gammal bekantskap, då jag omtalar, att äfven jag måste räkna mig till dessa ovärdiga lärare, ja, att jag själf rent af deltagit i en lek-kurs. Men inte har jag blifvit sämre och mindre nitisk lärare för det, snarare vågar jag hoppas tvärtom.

— Ja så. Hör du verkligen också till dessa moderna springare och sparkare. Nå, har du märkt på dig själf, att du efter genomgången kurs är bättre uppfostrad än förut?

— Kanske det. Säkert är, att under leken många äfven för det allvarliga lifvet viktiga egenskaper tagas i anspråk, och då våra krafter och egenskaper just utvecklas genom öfning, tror jag nog, att den kursen gjorde mig snarare till en bättre än till en sämre lärare.

— Det lyster mig verkligen höra, gamle Moje, hvilka goda egenskaper, som leken förmår att utveckla. Du kan ju gärna få tala om det, ehuru jag nog behåller min mening för mig.

— Nå, det är ju ganska vanligt och följderna af de flesta diskussioner, att den ene icke öfvertygar den andre, utan att hvar och en, åtminstone skenbart, står fast vid sin åsikt. Jag säger skenbart, ty i själfva verket taga vi alltid med eller mot vår vilja, ja, med eller mot vår vetskaps, intryck af hvarandra. Framkastade tankar likna i de flesta fall grobara frön, som utan att vi ens märka det, slå rot i vårt medvetande; måhända behöfva de en lång utvecklingstid, så att vi rent af hinna glömma, vid hvilket tillfälle de egentligen trängde sig in, men en vacker dag öfverraskas vi af att se dem spira upp, och de gifva oss ingen ro, innan vi gjort dessa från först af helt främmande tankar till våra egna. Få äro väl de människor, som ofördröjligen skifta mening på grund af ett samtal eller en diskussion, men ännu färre äro nog de, som icke taga något intryck af hvad de höra eller läsa. Det måste finnas orsak hvarföre vi skifta meningar, lika så väl som det måste finnas orsak till allt annat. Hvem vet, om icke, när vi träffas på nästa möte, vännen Petterson har en helt annan åsikt om skol-lekar och lek-kurser än hvad nu är fallet.

— Sällan. Men ro nu fram med hvilka goda egenskaper, som blevo utvecklade hos dig genom den där märkvärdiga lek-kursen.

— Nu lägger du, kanske med flit, kanske också icke, en annan betydelse i mina yttranden än hvad min mening varit. Icke har jag väl velat påstå, att jag personligen dragit all den nytta af leken, som möjligen kunnat vara fallet. Jag har helt enkelt önskat fästa din uppmärksamhet på, att väl ordnade lekar äro ypperliga medel för utvecklandet af goda och för lifvet värdefulla egenskaper, och jag skall mer än gärna gifva dig några antydningar i detta afseende. Tag såsom ett första exempel vana vid *själfbehärskning*. Det finnes vissa lekar, såsom fotbollspelet, den amerikanska korgbollen och andra, vid hvilka det är af synnerligt stor betydelse för spelets regelrätta fortgång, att nära nog hvarje enskild deltagare icke, såsom man säger, löper åstad i ogjordt väder, utan håller sig inom bestämda gränser, både hvad beträffar sin plats på lekplanen och sin befogenhet. Ofta nog är under lekens hetta frestelsen stor att förflytta sig, dit han icke får

förflytta sig eller att gripa in på ett sätt, som icke är honom medgifvet. Tror du manne icke, att särskildt för lifliga lynnen det kräfvades en hög grad af själföfvervinnelse att i sådana fall underordna sig spelets regler, och att det icke minst pedagogiskt värdefulla just ligger däruti, att detta underordnade sker af egen drift, af egen fri vilja och icke härledes blott från ett utifrån kommande tvång? Ja, jag vågar rent af påstå, att ett i denna mening väl disciplineradt leklag utgör en bild i smått af det ideela samfundet, i hvilket hvarje enskild medlem själfmant tyglar den honom tillkommande friheten så, att den aldrig värkar hämmande på någon annans.

— Men, käre bror, det låter ju rent af, som om du i ditt förblindade lekfäneri skulle vilja häfda påståendet, att lekplanen är den bästa förskolan för medborgare-lifvet.

— Jag har icke sagt hvarken den bästa eller den enda, men jag tror verkligen, att den kan vara en förskola, så god som någon annan, och jag skulle mycket misstaga mig, om man icke, särskildt i det mångbesjungna gamla Grekland, hyste och gaf uttryck åt en sådan uppfattning. Det antagandet synes mig ligga ganska nära till hands, att den som förstår underordna sig själf under lekens ofta nog stränga regler och kamraternas af dem betingade rättigheter, också fått vissa, ingalunda små förutsättningar för att i en framtid frivilligt underordna sig statens lagar och öfriga medborgares rättigheter. Jag säger visst icke, att så alltid sker, men vi veta ju båda alltför väl, att det städse är så många omständigheter, som öfva verkan på människornas utveckling, och att den enskilde individen långt ifrån alltid blir, hvad han kunde blifva, ja möjligen, efter vårt sätt att döma, borde blifva. Hur som helst står jag dock fast vid den meningen, att samleken, väl ordnad och väl utförd, förmår lägga en god grund för viktiga medborgaredygder.

— Du blir ju riktigt högstämnd, bror Moje, i din vältalighet öfver leken. För min enskilda del tycker jag allt det ibland kan vara si och så med den där laglydigheten och medborgareandan, när pojkarne komma i lufven på hvarandra midt under en lek.

— Sant. Men hvarföre komma de väl i lufven på hvarandra? Jo, antingen emedan ingen ledare, som öfvervakar det hela, finnes närvarande — ett skäl för läraren att icke draga sig undan denna förpliktelse — eller ock emedan enskilda barns rättskänsla blifvit i något afseende sårad. Ty, och detta bör aldrig lämnas ur sikte, rättskänslan är hos barnet måhända starkare utvecklad eller åtminstone mera liflig och påpasslig än hos oss äldre. Barnasinet upprepar sig strax emot hvarje orättvis behandling, denna må nu komma från föräldrar, lärare eller kamrater. I hemmet och i skolsalen får denna rättskänsla ofta mottaga ganska svåra törnar utan att barnet vågar sätta sig emot dem, men ute på lekplanen vet den lille nog att häfda sin rätt. Sådana uttryck som: »Det var orättvist», »du får inte vara me», »det ska' gå om», får man jämt och ständigt höra, och jag är lifligt öfvertygad, att inom lekens republik förekomma och tålas långt färre orättvisor och långt mindre öfversitteri än inom stater och samfund, i hvilka lifvet lefves på fullt allvar. Ja, leken är utan tvifvel icke minst i här omnämnda afseenden ett kraftigt uppfostringsmedel, och — men se där kommer ju gumman. Då blir det nog bäst för mig, att sluta denna diskussion och hålla mig till henne, för annars blir det jag, som får lära, att leken icke är det *enda* uppfostringsmedlet. Alltså farväl på en stund, men vi kunna ju, för att begagna ett tid-

ningsuttryck, låta fortsättningen följa i nästa nummer, ty jag ger mig inte i första hugget.

— Ja, inte jag heller. Farväl sålunda på en stund.

Af »Berättelse om folkskoleväsendet i Jönköping under år 1897» framgår, att undervisning i slöjd för gossar förra året meddelats inom 16 särskilda afdelningar eller slöjdgrupper med 15 till 18 lärjungar i hvarje. Antalet slöjdande utgjorde under vårterminen 248 och under höstterminen 246. Tillträde till slöjdundervisningen står öppet för gossarne i den egentliga folkskolan så långt utrymmet medger. Antalet slöjdgrupper är bestämdt med hänsyn till antalet parallelafdelningar af de nämnda årsklasserna, så att två slöjdgrupper komma på hvarje dylik afdelning. Lärjungarnes antal i en vanlig klassafdelning är emellertid större, än att de kunna inrymmas i tvenne slöjdgrupper, hvadan alla gossar i 3:dje och 4:de årsklasserna följaktligen icke kunna få deltaga i slöjdundervisningen. Under 1897 utgjorde antalet slöjdande gossar ungefär $\frac{3}{4}$ eller 75 procent af hela antalet lärjungar i de bägge högsta folkskoleklassernas gossafdelningar, och detta uteslutande af sådana gossar, som frivilligt anmält sig till deltagande i slöjdundervisningen.

Arbetet har fortfarande bedrifvits efter den s. k. Nääs-metoden. Antalet förfärdigade arbeten utgjorde under året 2,993 eller i medeltal något mer än 12 arbeten på hvarje lärjunge. Hvarje förfärdigadt arbete underkastades granskning af en för ändamålet tillsatt kommitté af tre lärare, hvilka jämväl bestämde det betyg, som lärjungen i hvarje fall erhöi för ifrågakommande arbete. Endast 12 arbeten eller 0,4 procent af hela antalet blefvo under året vid granskningen kasserade på grund af slarfvigt eller felaktigt utförande. Den nämnda granskningskommittén, hvars medlemmar åtnjoto särskildt arvode för detta uppdrag (80 kronor för alla tre) höll under året 13 sammanträden, vid hvilka fördes protokoll, som sedan voro för öfriga slöjd-lärare tillgängliga.

Göteborgs folkskolor. Liksom under närmast föregående år meddelades 1897 undervisning i slöjd af 22 lärare, af hvilka 15 undervisade i träslöjd samt 7 i metall- och smideslöjd. Af de vid årets slut undervisade 2,786 gossarne deltog 1,913 eller 68,7 % i träslöjd och 873 eller 31,3 % i metall- och smideslöjd.

I allmänhet har hvarje skolklass varit delad i tre slöjdfdelningar, hvilka samtidigt undervisats af olika lärare. Slöjdfdelningarnes antal var under vårterminen 173 och under höstterminen 171. Flertalet slöjdlärare undervisade 42 timmar i veckan. Undervisningstiden var i allmänhet förlagd till kl. 8—12 f. m. och 2—4 eller 2—6 e. m. Alla 2:dra klasser och två 5:te klasser slöjdade 2 gånger i veckan, öfriga klasser 3 gånger; två timmar hvarje gång. Under året hafva tillsammans 17,753 godkända arbeten blifvit af gossarne utförda, däraf i skolorna för träslöjd 14,488 och i skolorna för metallslöjd 3,265.

Instruktion för slöjdinspektör.

För slöjdinspektören vid Göteborgs folkskolor, hvilken befattning numera på ordinarie stat innehafves af folkskollärare Hans Hallén, har förra året en så lydande ny instruktion blifvit utfärdad.

Slöjdinspektören åligger:

1. att utföra tillsyn öfver undervisningen i slöjd för gossar, ordna arbetena, vaka öfver att slöjdlärarne fullgöra

sina skyldigheter, genom flitiga besök i slöjdklasserna inhämta kännedom om undervisningens gång och resultat, därom aflämnat berättelse till styrelsen efter slutet af hvarje kalenderår samt till styrelsen framställa de förslag till slöjd-undervisningens fullkomnande, hvilka han anser vara af behofvet påkallade;

2. att med ledning af hvad under skolbesöken inhämtats, gifva råd och anvisningar åt slöjdlärarne samt att, när tillfälle gifves, hålla sammankomster med dem, för att genom meddelanden och föredrag samt genom utbyte af åsikter lifva intresset för slöjdundervisningen;

3. att vid slöjdlärares antagande äfvensom, då fråga är om deras uppflyttning i högre lönegrad, till styrelsen afgifva yttrande och förslag;

4. att, efter det läsklasserna för kommande läsår blifvit bestämda, anordna slöjdfdelningar samt anvisa slöjdlärare och vikarier deras tjänstgöring;

5. att besluta rörande ansökan om lärjunges ledighet, då sådan sökes för längre tid än tre dagar endast i fråga om slöjdundervisningen;

6. att årligen före den 1 Mars till Ekonomiska Afdelningen inkomma med uppgift å inventarier och materialier, hvaraf större mängder behöfvas under kommande läsår;

7. att anskaffa för slöjdundervisningen behöfliga materialier och inventarier, då sådana icke erfordras i större mängd;

8. att tillse, att de färdiga arbetsprodukterna användas i enlighet med styrelsens beslut;

9. att föra de för slöjdundervisningens ekonomi erforderliga räkenskapsböcker enligt Ekonomiska Afdelningens föreskrifter, att granska slöjdmagasinet försäljningsbok samt att omedelbart efter hvarje månads slut till kassaförvaltaren redovisa för de under månaden inlutna medel;

10. att föra förteckning öfver materiel och inventarier i hvarje särskild slöjdskola samt därstädes verkställa årlig inventering äfvensom inventering vid lärares afgang och tillträde;

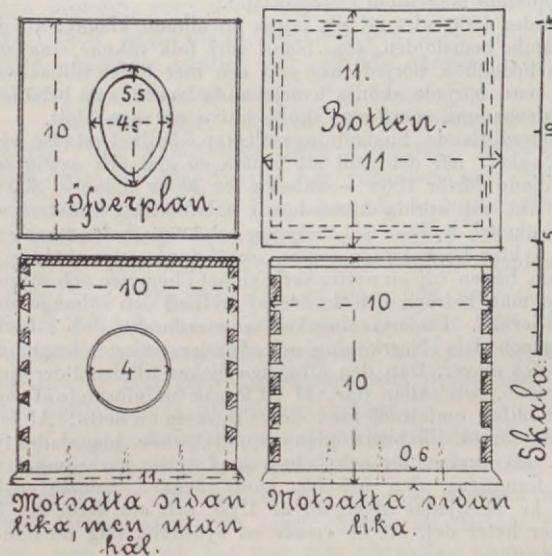
11. att föra matrikel öfver slöjdlärarne, upptagande datum för anställning, tjänstemeriter m. m. äfvensom förteckning öfver deras tjänstledighet på grund af sjukdom eller af annan anledning.

Så länge slöjdinspektören jämväl innehar uppdrag att utföra tillsyn öfver handarbetsundervisningen för flickor, skall han i afseende på denna sin befattning hafva lika skyldigheter med de här ofvan upptagna.

Ny modell.

Lykthängare af furu.

Konstruerad och utförd som »själfvald modell» under kursen N:o 83 vid Nääs Slöjdlärareseminarium af Folkskolläraren V. Lager från Ed, Värmlands län. Att insättas på N:o 20 i grundserien.

1. Ämnet till stycket af- och längdsågas ur virket med bredsåg.
2. Stycket upphyflas med skrubbhufvel och rubank. Bredden bestämmes med strykmått och upphyflas, hvarefter längden utsättes och afskäres. Vid af-

- skärningen begagnas sinksåg och till stötning af ändarne putshyvel.
3. Platsen för pinnen utmärkes och hålet borras med centrumborr.
 4. Tjockleken angifvas med strykmått och upphyflas 2 m.m. drygare än det bestämda måttet.
 5. Faserna angifvas med strykmått och utföras med rubank och knif.
 6. Ämnet till pinnen utsågas och upphyflas till bredd och tjocklek.
 7. I pinnens tappända uppdragas diagonaler, hvar- efter, medels den till hälens uppborrande använda centrumborren, en cirkelperiferi uppdrages kring tappens medelpunkt.
 8. Tappens form uppritas, hvarefter den utföres med knif och fil.
 9. Sedan båda styckena blifvit afputsade med puts- hyvel, fastlimmas pinnen uti de för densamma afsedda hälen.
 10. Tappändan afsågas å väggstyckets baksida med sinksåg samt jämnhyflas med putshyvel.
 11. Platserna för beslagen angifvas. Plåten inpassas med knif och stämjärn samt tillskrufvas.
 12. Föremålet jämnas med sickling.
 13. Kroken utföres af metalltråd och fastsättes.
 14. Föremålet putsas med sandpapper, där så be- höfves.

Redogörelse för slöjdundervisningens utveck- ling inom Östergötlands län under åren 1868—1898.

Efterföljande af slöjdinspektören inom Östergötlands län, folkskolläraren *Malcolm Sjögren* till årets lands- ting inlämnade berättelse, torde säkerligen vara af all- männare intresse.

Vid tanken på den utbredning slöjdskolorna hafva inom Östergötlands län och de anslag, som från länets landsting årligen utgå till dessa skolor, bör det kanhända ej vara utan intresse att kasta en blick tillbaka på den närmast förflutna tiden och skärskåda, huru dessa skolor så små- ningom utvecklats sig och arbetat sig upp från en ringa början till nuvarande ståndpunkt och antal.

Slöjden såsom undervisningsämne i folkskolorna inom detta län inträder i år i sin myndighetsålder, d. v. s. tjuguet- t år äro snart förflutna, sedan den började taga sina första stapplande steg inom Östergötland.

Under 1860-talet lät sig höras en allmän klagan, att den urgamla hemslöjden, som bland vårt folk räknar sina anor från hedenhös, började allt mer och mer blifva tillbakasatt, och man började skönja hvarjehanda tecken, som behådade, att densamma snart nog skulle blifva en saga blott.

Östergötlands hushållningssällskap, hvilket städse visat sig vaket, när det gällt att främja en god och nyttig sak, beviljade därför 1868 — således för 30 år sedan — 300 kr. i afsikt att sprida kännedom i halmflättningskonsten, »en ny industri, hvilken så obetydlig och anspråkslös den än vid en flyktig blick kunde synas, likväl torde vara mäktigt att vända hågen till en nyttig verksamhet i hemmen och sålunda i sin mån bidra till ökande af trefnad och välmåga inom familjerna». Undervisningskurser anordnades dels i Linkö- ping och dels i Norrköping, och af undervisningen begagnade sig 275 elever, från den åttaåriga flickan till den äldestigna gumman, och sällan har väl ett försök till införande af något nytt blifvit omfattadt med större intresse än detta. Af detta första försök till hemslöjdens upphjälpande ådagalades tyd- ligt, att lusten för och behöfvat af nyttig verksamhet var till finnandes, den behöfde blott väckas. Samma anslag 300 kr. beviljades äfven för år 1869, och om detta års 179 elever heter det, att de visade en synnerlig håg för handa- slöjd.

Men man insåg snart, att det ej var nog med att väcka hågen och lusten för slöjdverksamhet, man måste ock kunna visa, *hvad* som kunde uträttas, och *huru* detta skulle tillgå. Därför anslag hushållningssällskapet för år 1870 kronor, 500 till inköp af sådana föremål, som kunde tjäna såsom mönster eller modeller vid husslöjdens upphjälpande inom

länets, och 300 kr. till den ständiga slöjdställning, som blifvit anordnad i huset Nr 15 Brunkebergstorg, Stockholm, och hoppades sällskapet, att genom vaxelverkan af dessa tvenne anordningar stort gagn skulle komma att tillskyn- das länets slöjdande befolkning.

I sammanhang med dessa anslag ingick hushållnings- sällskapet till landstinget med hemställan om, att landsting- et måtte vidtaga lämpliga åtgärder för befrämjande af slöj- dens utveckling. Landstinget 1870 ställde då till sällska- pets disposition ett belopp af 1,500 kr. till understöd åt sådana teknici och slöjddikare, med hvilka aftal kunde träffas om undervisning i slöjd.

Slöjden blef sålunda af länets myndigheter på ett synner- ligen huldrikt sätt omfattad, men ännu saknade man öppen blick för dess uppfostrande betydelse. Man höll som vik- tigast och såsom företrädesvis förtjänta af att understödjas och spridas sådana slöjdarter, som ansågos kunna komma att utgöra *verkliga inkomstkällor*, och menade, att under- visningen, som företrädesvis borde ske på landsbygden, borde så ordnas, att den största möjliga reela nytta komme däraf. Med denna uppfattning var ej underligt, att de föl- jande årens anslag användes till undervisning uti förfärdi- gande af drälls- och konstväfnader, i tillverkning af enklare redskap och husgeråd af trä, i gröfre korgmakeriarbeten, i träskomakeri och uti flätning af halmmattor m. m. På hushållningssällskapets bekostnad inrättades snickeriskolor på flera ställen. Snickeriskolan inom Vikbolands distrikt ambulerade 1870 med 18 arbetsdagar i A, 21 i Kuddby och 18 i Jonsberg. Eleverna voro 11 å 12 ynglingar emellan 15—20 år, och tillverkades här ärder, ox- och bärok, spad- skaft, sädeskofflar, träskor, sel-lokor och enklare stolar.

En dylik skola inrättades inom Aska distrikt och förla- des till Ulfåsa, där kursen pågick årligen i två månader, och inom Gullbergs och Bobergs distrikt anordnades en dylik skola vid Husbyfjöl med sex veckors årlig undervis- ningstid. I en årsredogörelse för en af dessa skolor heter det: »Af åtta elever var en blott 13 år och var därför för klen att snickra, hvarför han efter en vecka upphörde», och det var ej att undra på, ty det var ej småsaker, som i dessa skolor tillverkades. I en redogörelse för en dylik skola med 11 elever heter det, att där tillverkats »20 st. vagnshjul, 22 st. fönsterbågar, 6 vagnsunderreden, flera st. vagnsskrof, enbets- och parårder, hyflar, kälkar, stendrögar, oxok m. m.» De tillverkade föremålen såldes efter hvarje årskurs slut på auktion och betecknande för deras verkliga värde är, att vid ett tillfälle 4 st. vagnar såldes för kr. 31: 25; 2 par kälkar för 4: —; 8 st. harfvar för 12: 75; 5 st. krokur för 3: 60; 12 st. skottkarror för 22: 30 o. s. v.

Det visade sig dock snart här inom länets såväl som anor- stades, där något nytt skall införas, att hinder af flera slag reste sig upp dels till följd af svårigheten att finna lämp- liga lokaler, dels ock måhända till följd af att undervisning- ens nytta i början icke rätt uppfattades eller insågs af dem, som saken närmast gällde. På grund häraf blef det en nöd- vändighet, att å några ställen förändra den bestämda under- visningsgrenen och insätta någon lättare utförbar. Så ut- byttes t. ex. korgmakeri mot träskomakeri o. s. v. Trä- eller snickerislöjden höll sig dock uppe, och, hvarhelst den fick fotfäste, utvecklade den sig allt mer och mer, omfatta- des med intresse och medförde mycken nytta.

Emellertid hade de sistförflutna åren lämnat den erfaren- heten, att hågen och intresset för slöjden ännu mer behöfde väckas, hvilket man trodde lämpligast kunde ske genom hållande af föredrag om slöjdens stora vikt och betydelse såväl för den enskilde som det allmänna, beledsagade af förklarande och upplysande åskådningmateriel, såsom mo- dellar, ritningar och verktyg m. m. Hushållningssällskapet anställde därför ornamentsbildhuggaren och ridd. C. Ahl- born, hvilken under sommaren 1873 företog resor i ändamål att å centrala belägna orter inom länets genom föredrag söka väcka intresse för slöjden och framkalla ett allmännare öf- vande däraf. Den närmaste följden häraf blef, att den s. k. löfsägningen kom på modet och började idkas icke blott af äldre utan äfven af barn, och detta senare bidrog till att föra blicken från att betrakta slöjden utslutande såsom »en verklig inkomstkälla» till slöjdens uppfostrande bety- delse. Hushållningssällskapets årliga anslag utgick numera med 1,000 kr., och såväl inom Ulfåsa som inom Kuddby, A, Ö. Stenby, Kvarsebo, Ö. Ny, Häradshammar och Rönö socknar voro snickeriskolor inrättade. Anmärkningsvärdt är, att alla dessa skolor med undantag af Ulfåsa voro be- lägna på Vikbolandet, där den varme slöjdvännen, då va- rande landstingsmannen, sedermera slöjdinspektören A. M. Botvidsson, lefde och verkade.

(Forts.)

